

Meditatie *Het heil uit het Joodse volk geboren*

Wie het advents- en kerstevangelie leest uit Lucas kan zomaar diep getroffen worden hoe Joods alles hier is. Hoe kan het ook anders. De belofte van de Messias, de zegen die God belooft aan Abraham, de zoon van David die blijvend zal regeren - het staat allemaal in de Hebreeuwse Bijbel. Het valt op hoe Gods beloften aan Abraham en David centraal staan in de communicatie van de engel Gabriël met Zacharias, daarna met Maria, in de lofzang van Maria, in de lofzang van Simeon. Die beloften kennen geen vervaldatum, zoals je bij gebruik van social media kunt instellen. Het goede nieuws blijft van kracht. Dat goede nieuws is allereerst bestemd voor de Joden, vervolgens ook voor alle volken.

De kerk uit de volken mag het Joodse volk niet vergeten. Het evangelie is eerst voor de Jood, dan voor de Griek. Ik wil twee momenten naar voren halen, die dit naar mijn mening Gods blijvende zorg voor het Joodse volk laten zien.

Allereerst, de engel Gabriël zegt tegen Maria over de zoon die zij ter wereld brengt:

*Hij zal een groot man worden en Zoon van de Allerhoogste worden genoemd, en God, de Heer, zal Hem de **troon van zijn vader David** geven. Tot in eeuwigheid zal Hij koning zijn **over het volk van Jakob**, en aan zijn koningschap zal geen einde komen.'*
(Lucas 1:32-33)

Opvallend, hier wordt geen land genoemd, wel een volk: Hij blijft tot in eeuwigheid Koning over het volk van Jakob. Landissues blijven buiten beschouwing. De hemelvaart van deze koning laat zien waarom: Hem behoort het koningschap over hemel en aarde. Maar het volk waarover Hij regeert draagt de naam Jakob, de aartsvader van de 12 stammen van Israël. Heidenen mogen door geloof kinderen van Abraham worden, maar niet voorbij leven aan Gods eerstgeboren zoon.

Het tweede voorbeeld: de profeet Simeon spreekt in zijn profetisch vergezicht over alle volken toch ook voor een eigen plek van Gods volk Israël:

*'Want met eigen ogen heb ik de redding gezien die U bewerkt hebt ten overstaan van alle volken: een licht dat geopenbaard wordt aan de heidenen en **dat tot eer strekt van Israël, uw volk.**'* (Lucas 2:30-32).

Zeker is het Gods bedoeling dat Zijn licht wereldwijd schijnt: over alle volken. Maar vergeet niet dat dit is 'tot eer van Israël'. Van christenen uit de volken mag een houding van respect worden gevraagd, een eren van het Joodse volk waaraan we de Heilige Schriften en de Messias te danken hebben. Eren staat tegenover negeren, vergeten, minachten (antisemitisme). Paulus roept tegen heidenchristenen in Rome op: ken je plek, niet jullie

dragen de boom, de boom draagt jullie. Vergeet als gelovigen uit de volken niet de Joodse roots van de kerk!

Het is een zaak van dankbaarheid dat we het Joodse volk eren om het licht dat over ons is gaan schijnen. En dat wij op onze beurt Joden jaloers maken op het licht van de Joodse Messias. Hij is de enige die in een wereld vol crises het vredebrengende zal.

Jan-Henk Soepenbergh (voorzitter Yachad)

Openheid voor het Evangelie neemt toe

De benarde situatie in Israël, die nu al zo lang aanhoudt, verandert de houding van nogal wat Joden ten opzichte van de Joodse verhalen uit het Nieuwe Testament. Tijdens **verschillende reizen** konden bezoekers ervaren dat er in Israël hoop is op spoedige komst van de Messias. Hoewel president Trump door nogal wat Israëliërs wordt gezien als de nieuwe Messias – getuige spandoeken in Jeruzalem en Tel Aviv – meldden verschillende gidsen dat zij zich zelf zijn gaan verdiepen in het NT. Nu er veel minder toeristen naar Israël kwamen benutten ze de tijd op deze manier. Er is een existentiële vrees in Israël dat de wereld zich steeds meer tegen hun land keert. Velen zien de langdurige vernietigende reactie van Israël's regering op de gruwelijke terroristische aanslagen van " Hamas en partners " wel mede als een oorzaak voor toenemend antisemitisme. Maar tegelijk is er weinig begrip voor dat de achtergronden van de extremistische islam in het westen nauwelijks worden doorzien. Natuurlijk wordt dit ook de wereldpers verweten.

Sommige Palestijnse voorgangers wijzen erop dat de nood waarmee Jezus' tweede komst gepaard zal gaan, is voorzien en dat dus ook hoop gerechtvaardigd is in deze benarde tijd. IMJP Evangelist Rechterschot maakte onlangs melding van openheid onder Joden in Antwerpen voor het "vergeten hoofdstuk van Jesaja". Jesaja 53 wordt door veel orthodoxe Joden en in de synagoge niet gelezen. Als men dat wel doet, is er verrassing dat de profeten zo concreet waren over Messias Jezus. Voorbede wordt gevraagd voor de doorgaande gesprekken over deze Bijbelpassages.

Voor wie geïnteresseerd is in een recent reisverslag: neem contact op met info@yachad.nl.

Film in de maak voor de eigen achterban in een gepolariseerde tijd

Joden blijven Gods geliefden omwille van de aartsvaders, stelt Paulus. Eer en respect voor het Joodse volk voelt voorveel christenen ongemakkelijk in een tijd waarin dagelijks berichten uit Gaza het nieuws domineren. Beelden van creperende Palestijnen slapend in de modder, Israël die voedselvoorraden weigert toe te laten - ze roepen aversie en afschuw op en blazen antisemitisme nieuw leven in. Yachad benadrukt de geestelijke verbondenheid met het Joodse volk, los van kritiek die mogelijk is op het handelen van de Israëlische regering of het optreden van Joodse kolonisten.

Yachad is in samenwerking met Aad Kamsteeg en zijn zoon bezig een korte film te maken, om een goede richting te wijzen in het gepolariseerde debat. Welke rol spelen volkenrechtelijke uitgangspunten? Wat heeft de Thora te zeggen over hoe om te gaan met niet-Joden in het land? We houden u op de hoogte en informeren u als de film klaar is.

Yachad stimuleert dat kerken de NGK Synode van Best benaderen met een concreet voorstel

Yachad heeft onlangs scriba's van de NGK aangeschreven met de vraag aan kerkenraden om mee te werken aan het agenderen van een voorstel op de synode van Best. Dit voorstel handelt over het werk maken van concrete verbondenheid met het Joodse volk als het volk dat eens door God werd uitgekozen, waarop de HEER niet is teruggekomen. Hij heeft zijn volk niet verstoten, zegt Paulus in Romeinen 11. Ze blijven de geliefden omwille van de aartsvaders. Ons voorstel behelst o.a. het aangaan van een partnerschap door de NGK met het Centrum voor Israëlstudies (CIS). Dit centrum is een samenwerkingsverband van deputaten Kerk en Israël CGK en de GZB in de PKN. Ook de vGKN heeft een partnerovereenkomst met het CIS. Vanuit het CIS is er het verlangen van de NGK aanhaken. Door als kerken samen te werken kan het CIS budget vrijmaken voor studie, ontmoeting, voor de drieslag luisteren-dienen-getuigen. Het CIS bekostigt een lectoraat aan de CHE dat ingevuld wordt door dr. Marco Rotman. Zijn leeropdracht luidt: 'Het Joodse karakter van het Nieuwe Testament en de Joods-Christelijke ontmoeting'. Ook heeft het CIS een veldwerker in Jeruzalem gestationeerd om banden met het levende Jodendom te onderhouden. Vanuit deze contacten is een initiatief ontstaan om gezamenlijk als orthodox Joden en christenen de boeken Jesaja en Matteus te lezen. Ook onderhoudt het CIS relaties met messiasbelijdende Joden en verleent het diaconale ondersteuning waar nodig. Op enkele regiovergaderingen van plaatselijke kerken geven bestuursleden van Yachad nadere informatie over dit voorstel en is er gelegenheid om vragen te stellen. Yachad hoopt op een positieve respons op ons voorstel. Bid u mee om wijsheid en goede afwegingen?

Elke gemeente of groep die belang hecht aan een meer structurele verbinding tussen "de NGK gemeenten" en het Joodse volk (Israël), kan dit voorstel ondersteunen. Zie de website of neem contact op met info@yachad.nl.

Nieuw Lectoraat timmert aan de weg

Het Lectoraat van Marco Rotman over "het Joodse karakter van het Nieuwe Testament en de Joods-Christelijke ontmoeting" aan de Christelijke Hogeschool Ede (CHE) timmert aan de weg en publiceert studies en seminars waar predikanten hun voordeel mee kunnen doen. Zie: www.JKNT.nl. In februari organiseert het lectoraat een webinar over "het onze vader als Joods gebed": nadere info : lectoraat@hetcis.nl - www.jwnt.nl

Dr. Marco Rotman is docent Nieuwe Testament en onderzoeker aan de Christelijke Hogeschool Ede. Hij behaalde in 1999 zijn master aan het Evangelische

Theologische Faculteit Leuven en promoveerde in 2019 aan de Vrije Universiteit. Zijn dissertatie: *The Call of the Wilderness: The Narrative Significance of John the Baptist's Whereabouts*.

Cursus Messias belijdende Joden

De Stichting Steun Messias belijdende Joden organiseerde in november en december een cursus over de situatie van Messias belijdende Joden. De cursus was zeer goed bezocht en bood in vijf avonden een uitgebreid overzicht over de ontwikkeling en plek van Messias Belijdende Joden in de wereld, de kerk en het land Israël. Mogelijk wordt de leergang volgend jaar herhaald: <https://messiasbelijdendejoden.nl/leergang/>

Er is ook een belangwekkende wereldwijde ontwikkeling gaande onder Messias belijdende Joden. Voor wie er zich meer in wil verdiepen is er een serie videos beschikbaar op het internet: <https://www.tjci.org/nl/one-new-man-documentary-by-rabbit-trail-productions/>

Wapenrusting tegen antisemitisme

Er komt meer materiaal beschikbaar, ook voor jongeren, om de gemeente te wapenen tegen antisemitisme. Reacties in het Westen op de Israelische houding in het Gaza-conflict versterken het antisemitisme en spelen op die manier ook het vaak gewelddadige pro-Palestijns verzet in de kaart.

Hierbij de link naar een video van het Interkerkelijk Kennis Centrum, bedoeld voor toerusting om een serieus gesprek over “kerk en Israël” in deze tijd te voeren:

<https://www.youtube.com/watch?v=MHARye5D6kQ>

Financiën

In de loop van 2025 heeft Stichting Yachad een ANBI-status gekregen: ons ANBI-nummer is inmiddels te vinden op de website van Yachad. Giften die zijn overgemaakt – zowel via Geef.nl als wel rechtstreeks naar onze stichting – zijn dus voor heel 2025 fiscaal aftrekbaar bij de IB-aangifte 2025 begin 2026. Donaties via geef.nl zullen door hun automatisch worden beëindigd per 31-12-2025. Donaties kunnen rechtstreeks via onze stichting: zie daarvoor onze website yachad.nl. We willen alle donateurs hartelijk bedanken voor hun financiële ondersteuning! In 2025 zagen we ook veel giften via NGK-kerken. Vaak via een collecte voor Yachad. Ook daarvoor onze hartelijke dank. Bestuur heeft veel tijd gestoken in het updaten van onze website yachad.nl. Aan de ene kant technisch: betere beveiliging en aanpassingen rond het algoritme. Ook de lay-out zal worden vernieuwd naast het opschonen en actualiseren van de website. We hopen dat dit jaar af te ronden.

Ingezonden

Lieve lezers,

Ik ben bezig met de 5 boeken die Jonathan Sacks heeft geschreven over de Thora te lezen, de centrale tekst van het Jodendom, waarin God zijn leefregels geeft aan het volk van Zijn keuze.

Sacks was bij leven opperrabbijn van Groot Brittannië, hij overleed in 2020. De Thora wordt gevormd door de eerste 5 boeken van het Oude Testament: Genesis, Exodus, Leviticus, Numeri en Deuteronomium. We

noemen dat ook wel het eerste Testament, de Joden erkennen het Nieuwe Testament niet, zij verwachten nog steeds de Messias, zij kennen de Christus niet als de Messias.

Aan de hand van de wekelijks te lezen delen van de Thora in de synagogen, de parasjas bespreekt hij een aantal onderdelen die in deze boeken worden behandeld. Sacks zegt heel mooie dingen over deze teksten.

Ik wil proberen een stukje uit Exodus te vertellen over de tocht door de Rietzee (Exodus 13:17 tot 17:16). Vlak voor de reis door de zee, zijn de Israëlieten nog in het land Egypte en onder het gezag van de Farao, geen wonder dat hij de Israëlieten achtervolgt. Hij heerste daar en dacht daar te heersen. Als de Israëlieten door de zee zijn geleid, zijn ze in de woestijn, ze moeten een nieuwe leven binnengaan. Vanaf hier kunnen ze niet meer terug. Dit is de beschrijving van de eerste veldslag, de Israëlieten waren erg passief, ze wilden zichzelf overgeven aan de Egyptenaren. Er wordt straks een verbond gesloten, net als bij Abraham. Hij moest toen dieren in tweeën snijden en de partners in het verbond liepen daar beiden tussen door (Genesis 15). Maar God trekt er niet tussen door, alleen Abraham gaat tussen de stukken door. En ook bij de Rietzee trekken alleen de Israëlieten tussen de beide watermuren door. De bange mensen zien de Egyptische legers komen, maar Mozes zegt dat ze niet bang hoeven te zijn: De Heer zal voor hen strijden. Ze hoeven niet bang te zijn voor de beroemde paarden van Egypte. De snelheid en de kracht van de paarden en de strijdwapens. Vanaf nu zullen de Israëlieten Gods eigendom zijn. God heeft het wonder van de redding gedaan en de Israëlieten geloofden. Maar dat geloof duurde niet zolang en het ontzag voor Mozes ook niet. Ze beginnen te klagen over slecht water en gebrek aan eten. En dan komt de tweede slag. De tweede veldslag is de strijd tegen de Amalekieten. Hier moet Gods volk zelf vechten. En de enige actie van God in deze strijd is het wonder van de opgeheven handen van Mozes. Als hij zijn handen omhoog houdt, dan winnen de Israëlieten. Daarmee symboliseert Mozes de reddende kracht van God, maar ze moesten zelf vechten. Mozes handen wezen naar boven, daarheen moet de aandacht van het volk Israël. Dan kwam het goed. God wil dat ze hun eigen strijd voeren, de mens wordt zelf verantwoordelijk gesteld. Hij verlaat de Israëlieten niet, zij en wij komen er niet alleen voor te staan. Maar de Here wil ons onze eigen mogelijkheden laten ontdekken. Hij trekt met ons mee, maar we moeten zelf actie ondernemen en onze kracht gebruiken.

Het novembern timer van het blad Nader Bekeken is een themanummer over Israël. Daarin staan interessante bijdragen, die het waard zijn om het gesprek in de kerk over “Israël”, “het Joodse volk” en Gods trouw aan Zijn “verbond en verkiezing” kunnen bevorderen.

Dat is een goed streven, zeker waar het thema dreigt uit te monden in (verdere?) polarisatie. Ds. Cees van Dijk geeft in zijn rubriek “uit andere bladen” enkele door anderen gepubliceerde, actuele handreikingen door. Van een “afgeronde visie” is geen sprake. Maar wel wordt de ontwikkeling binnen de Messias belijdende Joodse wereld naar voren gehaald.

De eigenheid van Joodse volgelingen van Jezus wordt daarin besproken en krijgt, ook theologisch, een volwaardige plek. Merk Kinzer en Kendall Soulen zijn daarin vooropgaande theologen, die het blijvende verbond van God met het Joodse volk uitwerken en bespreekbaar maken. Zonder dat ze de seculiere staat Israël daarin een voorname plaats geven. Liefde voor Gods volk kan gemakkelijk ter discussie komen door het optreden van die staat. Maar dat is niet nodig. Dat blijkt ook uit de bijdrage van Aad Kamsteeg, die een grondig overzicht geeft over de (politieke) geschiedenis en de actuele uitdagingen van die staat. Er is nog hoop op vrede en hij omschrijft de belangrijkste voorwaarden waaronder zo'n "koude vrede" geregeld zou kunnen worden (391). Bijdragen van o.a. ds. Huib Wilschut, ds. Sipke Alserda, prof. Rob van Houwelingen en dr. Hans van den Herik (PKN predikant en ETF docent, die het boek van Wilschut evalueert) maken het nummer tot een waardevolle bijdrage aan het gesprek. Ook wordt duidelijk dat dit gesprek heel nuttig en nodig is om te bevorderen dat we niet meedoen in de stroom van hen "die hun mening al wel klaar hebben".

Het novembern timer van het blad Onderweg voert ook "Israël" als thema. Prof. Koert van Bakkum schrijft hierin over de actuele situatie van de NGK: "Een deel van de kerken van de Afscheiding van 1834 voelde vanouds een bijzondere band met het Joodse volk en verwachtte een toekomstige massale beker ing. Daar was zelfs een speciaal deputaatschap voor. Maar door de nadruk op de heilshistorie en de beweging van Israël naar de volken zag men in de kerken van de Vrijmaking van 1944 Israël meestal als een volk als alle andere volken" "Ook de huidige Protestantse Kerk in Nederland spreekt evenwichtiger dan delen van de NGK. De kerk mag zich voluit volk van God noemen. Maar tot de definitieve vervulling van Gods beloften in Jezus Christus heeft het die kerk iets te zeggen dat ook het Joodse volk zichzelf zo ziet. Er is sprake van 'onopgeefbare verbondenheid'. Delend in de aan Israël geschonken verwachting leeft de kerk vanuit de belofte van Gods koninkrijk. Ook hier geldt weer: juist omdat dit een rijk van vrede en recht betreft, mag deze verbondenheid met het Joodse volk geen reden zijn om onrecht te verzwijgen. Dus waarom is het goed als het toch over Israël gaat in de kerk? Omdat wat er gaande is, te erg is om over te zwijgen." Ook andere artikelen in het themanummer bevorderen het gesprek, dat ook binnen de NGK nodig is.

" Omdat de Bijbel zelf laat zien dat verbondenheid en kritiek samengaan. Ook omdat eerst de Sjoa en daarna de Nakba ons hebben geleerd hoe gevaarlijk het is groot onrecht dat mensen meemaken en wat ze daarover zeggen te negeren."

Chanoeka: 15 – 22 december 2025

Het verhaal van Chanoeka staat opgetekend in de boeken 1 Maccabeeën en 2 Maccabeeën. Deze boeken maken niet deel uit van Tenach, maar zijn onderdeel van de apocriefen. Chanoeka was ingesteld door Judah Maccabeüs en zijn broers in het jaar 165 v.Chr; om jaarlijks met vreugde gevierd te worden ter herdenking van de toewijding aan het altaar in de tempel van Jeruzalem. (1 Macc. iv. 59). Na Jeruzalem en de tempel te hebben hersteld, gaf Judah het bevel de tempel te reinigen, een nieuw altaar in plaats van de verontreinigde

te bouwen, en nieuwe heilige bekers te vervaardigen. Toen het vuur opnieuw op het altaar werd aangestoken, en de lampen op de kandelaar weer brandden, werd de toewijding aan het altaar gedurende acht dagen gevierd, onder het brengen van offers en het zingen van liederen. (1 Macc. iv. 36), wat enigszins lijkt op de feestelijkheden van Soekkot. Ook in de huizen werden lichten aangestoken. Volgens Josephus (Joodse Oudheden) werd het in de volksmond dan ook het feest van de lichten genoemd.

In de Talmoed wordt het wonder van Chanoeka genoemd, dat niet in de Maccabeeën wordt genoemd. Het feest markeert de overwinning op de legers van de Seleucieden, die hadden geprobeerd het volk Israël te weerhouden het jodendom uit te oefenen. Judah Maccabeüs en zijn broers vernietigden de overweldigende strijdkrachten, en wijdden de tempel opnieuw in. Kenmerkend voor het feest is, dat een speciaal soort kandelaar tijdens dit feest wordt aangestoken. Deze kandelaar heet de chanoekia, en moet vooral niet worden verward met de menorah, die ook minder armen heeft.

